

Гармонічне та мелодичне розуміння – знання гармонійних та мелодичних структур, які використовуються під час імпровізації, та їхнє вмале використання.

Стиль і інтерпретація. Аналіз стильового наслідування та сатисфакції інтерпретації музичного змісту. Цей аналіз може проводитися як візуально, спостерігаючи за виконанням студента, так і аудіювально, прослуховуючи записи його імпровізацій або живих виступів. Важливо – враховувати індивідуальні здібності студента та його музичну мету.

Взаємодія та реакція – здатність музиканта співпрацювати з іншими музикантами; вільно проявляти свої емоції та проникати в художній образ музики; використовувати різні виконавські прийоми у колективному музикуванні; враховувати думку та ідеї інших учасників ансамблево-оркестрової імпровізації.

УДК 78.03(477:100)"20"

*Наталія ПІНЬОРА,
Юрій ЧОРНИЙ, Андрій ДУШНИЙ
(Дрогобич)*

**«УКРАЇНСЬКА МУЗИКА В СВІТОВІЙ КУЛЬТУРІ»:
НАУКОВО-МИСТЕЦЬКИЙ ПРОЕКТ
ПРОФЕСОРА ВАСИЛЯ ФЕДОРИШИНА
У СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Постать доктора педагогічних наук, професора, декана факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, заслуженого діяча мистецтв України *Василя Ілліча Федоришина* широко відома у наукових та мистецьких сферах України та зарубіжжя. Наша розвідка присвячена певному аспекту організаційної діяльності професора. Відтак, увагу привертає науково-мистецький проект «Українська музика в світовій культурі».

Цей проект, надихає на нові перспективи унаочнення кращих традицій української та світової музики крізь призму академічної традиції. Варто проаналізувати та унаочнити даний проект у гроні персоналізації феномену. Подія відбулась у Націо-

нальному залі органної та камерної музики Києва 12 грудня 2008 року.

Розпочинається дійство величним твором Й. С. Баха «Токата та фуга d-moll» у виконанні органіста, народного артиста України Володимира Кошуби.

Декламації, наукові коментарі та анотації до виступів супроводжувались геніальним дослідником та теоретиком сучасності, доктором мистецтвознавства, професором Львівської музичної академії імені Миколи Лисенка Любов'ю Кияновською. Майстриня слова, глибини думки та знання підвалин й тонкощів історії і теорії мистецтва України та зарубіжжя у сплетіння наукових та історично-

обґрунтованих фактів надає нового дихання знаним музичним полотнам. Власне, Л. Кияновська (співідейник проекту) наголошує на тому, що «українська професійна музика не поступається світовій, і у ній є шедеври які мають повне право часто звучати на світових концертних сценах аналогічно звучанню музики Й. Брамса та Л. Бетховенка, П. Хіндемита та К. Орфа» [1]. Саме такі важелі стали ключовими у заснуванні та реалізації проекту «Українська музика в світовій культурі». Для такого співставлення й порівняльного аналізу було вибрано композиторів, які жили практично в один період, мали подібність стильових уподобань та інтересів, і нічим не поступаються європейській музичній культурі.

Отже, перша пара композиторів В. Моцарт & Д. Бортнянський та їх музика. «Дивертисмент» Моцарта у виконанні камерного оркестру Університету Драгоманова під керівництвом В. Федоришина у своїй звуковій експресії постає стартапом проведення паралелі – прояву класицизму у сфері опанування однакової школи. Власне, науковий контекст та сама творчість ставить на одному рівні Моцарта та Бортнянського, а відтак – «Концерт для чембало та симфонічного оркестру» Д. Бортнянського у виконанні камерного оркестру, солістки Вікторії Кашуби, диригента Анатолія Кузьменка (заслуженого артиста України, професора).

Наступна паралель – Й. Райбенгер & В. Барвінський, не зважаючи на вікову різницю, поєднуючим фактором служить саме розуміння музики. Будучи романтиками, у пріоритеті була духовна, релігійна музика. У біографії музикантів спостерігається володіння фортепіано та суміжність життєвих ситуацій. Отже, творчість Райнберга представлена «Концертом F-dug для органа та оркестру», під батудою Володимира Ткачука (заслуженого діяча мистецтв України). Романс В. Барвінського на слова Богдана Лепкого «Вечором у хаті» звучить у виконанні завідувача кафедри народних музичних інструментів та вокалу Дрогобицького ДПУ ім. І. Франка Корнелія Сятецького. Наступний твір Барвінського «Гумореска для фортепіано» у перекладенні для камерного оркестру дрогобиччанина Миколи Михаця (заслуженого діяча мистецтв України), Прелюдія № 4 для фортепіано у перекладенні для органу та камерного оркестру Володимир Ткачука звучить у виконанні органіста В. Кошуби й камерного оркестру Інституту мистецтв Університету Драгоманова.

Наступне стильове уподобання – експресіонізм у національних співвідношеннях О. Респігі & М. Колеса. Спільні елементи – диригенти, піаністи, ректори певних інституцій, радість світовідчуття, у контексті гармонії та добра. У проекті були обрані твори О. Респігі – Сюїта для камерного оркестру та органу (В. Кошуба & В. Федоришин) та М. Колесси І ч. «В горах» із Сюїти для струнного оркестру; М. Колесса до слів Лесі Українки, романс «Я марила всю ніченьку» у виконанні Ярослави Побережної (сопрано); М. Колесса до слів Романа Вихруща, романс «Тебе я вимріяв одну» у виконанні тенора Корнелія Сятецького (автор оркеструвань та диригент Микола Михаць); М. Колесса «Пасакалія для органу» у виконанні партії органу В. Кошуби.

Сучасність, представлена у проекті композиторами Б. Хесвордом & Ж. Колодуб. Тут варто наголосити, за останні 20-30 років українська композиторська школа здобула мегапопулярність у світі, а твори сучасних композиторів звучать у різних країнах на різних континентах. Варто зазначити особливості, притаманні нашому сьогоденню (за визначенням Л. Кияновської) – повернення мистецтва до діалогу з минулим та вага української жіночої композиторської школи. Отже, «Варіації на тему Н. Паганіні» Б. Хесворда & Ж. Колодуб «Елегія»

(прем'єрне виконання). Перший – у бездоганному виконанні на органі народним артистом України В. Кошубою, із відчуттям експресивності та стилю, поєднання емоційної насиченості та технічної амплітуди виконавського мистецтва. Другий – перше виконання у динамічних контрастах та мануальних перевтіленнях, сонористичній насиченості та музичній інертності.

Фінальним акордом, було запропоновано виконання твору Т. Альбіноні «Адажіо», де соло на скрипці виконала Ольга Білозьорова, на органі – Володимир Кошуба під супровід камерного оркестру НПУ ім. М. Драгоманова (за диригентським пультом – професор Василь Федоришин). Унікальне поєднання «скрипки – органу – оркестру», стало витонченим уособленням відчуття, сприйняття та художньо-образної активізації виконавського мистецтва музикантів.

Слова вдячності, Героя України Анатолія Авдієвським репрезентовані «українській пісні, українській музиці, цій багатогранності обертонів та тонів які творили та творять українські композитори та музиканти, український народ для збереження та примноження української культури для прийдешніх поколінь» [1].

Таким чином, розглянувши певну культурно-мистецьку подію ми можемо констатувати, такий аспект діяльності професора Федоришина є знаковим та затребуваним у спектрі культури та мистецтва національного і міжнародного масштабу. Відтак, організація проекту такого рівня має місце і у загальній науково-педагогічній концепції Василя Федоришина – інтегрованість підготовки фахівців мистецьких факультетів в контексті міжпредметних зв'язків що генерує універсум професора у світлі науки та мистецтва сьогодення, перманентно трансформуючись у нові ідеї, проекти, співпрацю [2].

Література:

1. Українська музика в світовій культурі. Монолог. 2008. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Pjo4QHtr5aw&t=11s>
2. Піньора Н. Діяльність Василя Федоришина в контексті українського мистецтва та науки: магістерська робота зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво). Рукопис. Дрогобич: ДДПУ ім. І. Франка, 2023. 45 с.